

**Egy Buddhista Klasszikus
Modern Kontextusban**

**A Gyémánt Szútra Thich Nhat Hanh
"Mélyökológiai" Értelmezésében**

Szabó János

A Tan Kapuja Buddhista Főiskola

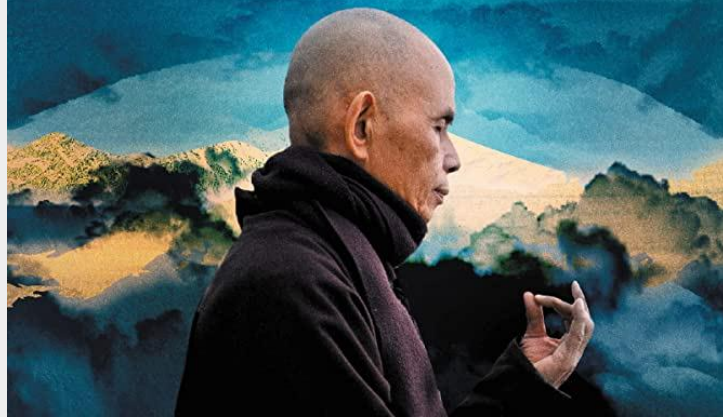
Kelet Felé Konferencia, 2023.03.31.

THICH NHAT HANH

BESTSELLING AUTHOR OF *PEACE IS EVERY STEP*

ZEN
AND
THE **ART** OF
SAVING
THE
PLANET

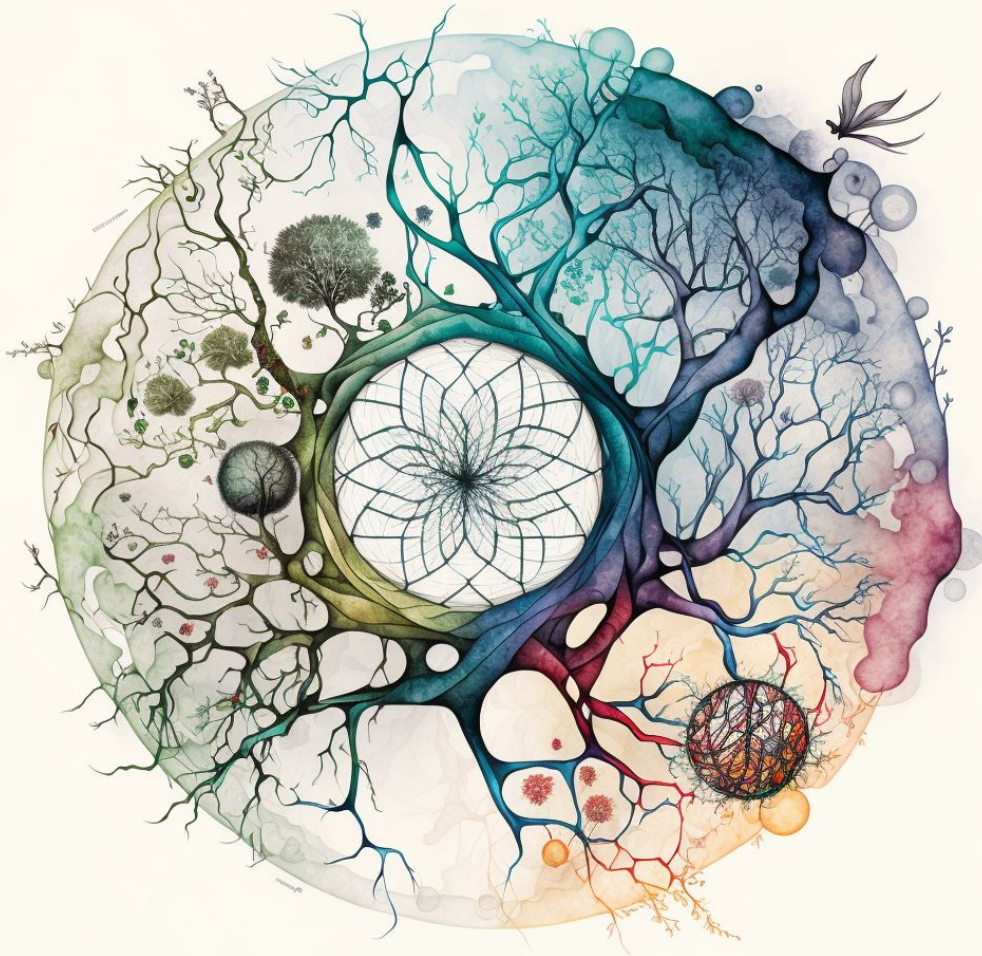

“...the Diamond Sutra, one of the most beloved scriptures in the Zen tradition and the earliest text to explore deep ecology.”

"...a Gyémánt Szútrát, a zen hagyomány egyik legkedveltebb szentiratát, és a legkorábbi mélyökológiát vizsgáló szöveget."

Hű-e Thich Nhat Hanh értelmezése az eredeti szöveghez?

**Valóban mélyökológiai szöveg-e a Gyémánt
Szútra?**

“Mélyökológia”
vs.
“Felszíni ökológia”

“In the Diamond Sutra the meditator is urged to throw away, to release, four notions in order to understand our own true nature and the true nature of reality: the notion of **‘self’, the notion of **‘human being’**, the notion of **‘living beings’**, and the notion of **‘life span’**.”**

"A Gyémánt Szútrában a meditálót arra ösztönzik, hogy dobjon el, engedjen el négy fogalmat annak érdekében, hogy megértse saját magunk, és a valóság valódi természetét: az **‘én’, az **‘emberi lény’**, az **‘élőlények’**, és az **‘élettartam’** fogalmait."**

“Bármilyen sok fajta élőlény is létezik,(...) mindet a nirvánába kell vezetnünk, hogy megszabadulhassanak. Mégis, amikor ez a megszámlálhatatlan, mérhetetlen, végtelen számú lény megszabadult, mi valójában nem gondoljuk, hogy egyetlen lény is megszabadult. "Miért van ez így? Szubhuti, ha egy bódhiszattva még mindig azt gondolja, hogy létezik egy **én, egy **személy**, egy **élőlény**, vagy egy **élettartam**, akkor ő nem igazi bódhiszattva.”**

Anātman
Śūnyatā
Pratītyasamutpāda

**"Az élőlényekről a Tathāgata
úgy beszél, mint
nem élőlények, ezért nevezik
őket élőlényeknek."**

$$A = !A \Rightarrow A = A$$

Self
“Én”

Human being
“Emberi lény”

Living beings
“Élőlények”

Life span
“Élettartam”

Én

Ember

Élő

Szent

Emberi lépték

VS.

VS.

VS.

VS.

VS.

Mások

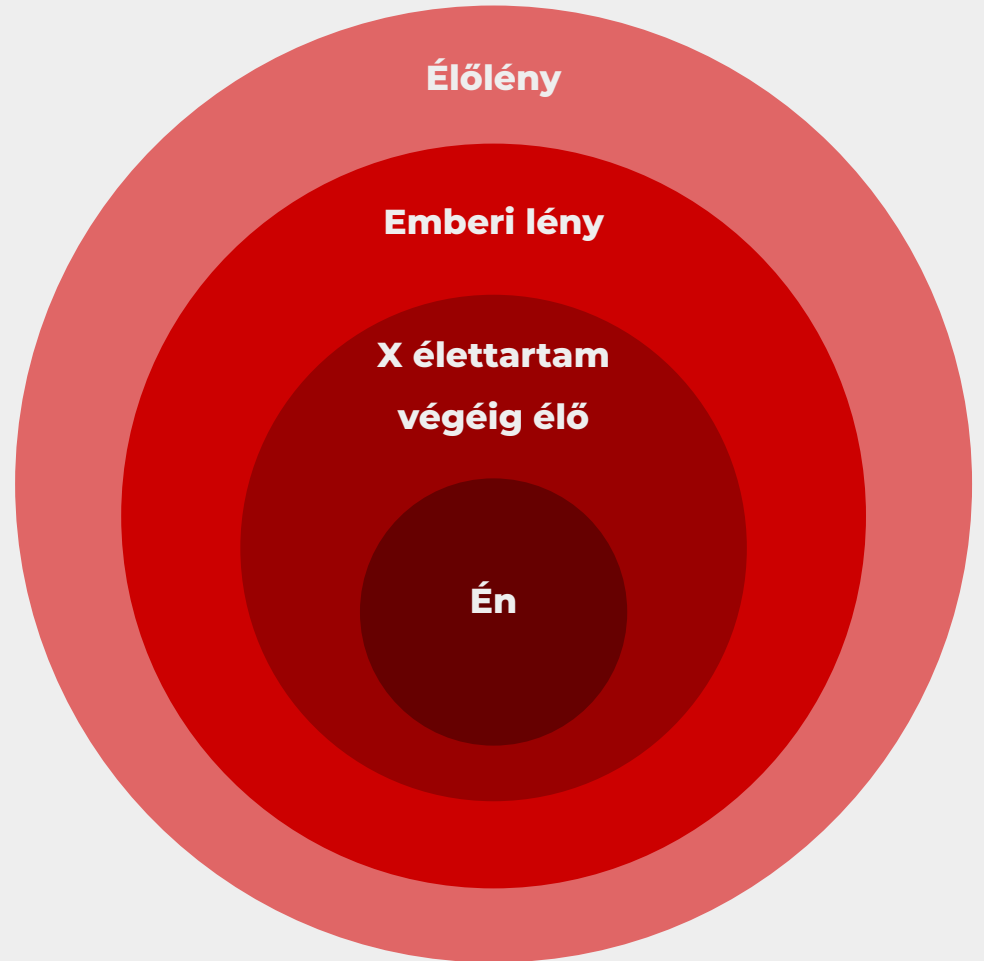
Más fajok

Élettelen

Profán

“Mélyidő”

Az identitás “körei”

Self

“Én”

Human being

“Emberi lény”

Living beings

“Élőlények”

Life span

“Élettartam”

Self

“Én”

Ngã

Human being

“Emberi lény”

Nhân

Living beings

“Élőlények”

Chúng sinh

Life span

“Élettartam”

Thọ giả

Self

“Én”

Ngã

我

Wǒ

Human being

“Emberi lény”

Nhân

人

Rén

Living beings

“Élőlények”

Chúng sinh

眾生

Zhòng shēng

Life span

“Élettartam”

Thọ giả

壽者

Shòu zhě

Self

“Én”

Ngã

我

Wǒ

Human being

“Emberi lény”

Nhân

人

Rén

Living beings

“Élőlények”

Chúng sinh

眾生

Zhòng shēng

Life span

“Élettartam”

Thọ giả

壽者

Shòu zhě

Self

“Én”

Ngã

我

Wǒ

आत्मन्

Ātman

Human being

“Emberi lény”

Nhân

人

Rén

पुद्गल

Pudgala

Living beings

“Élőlények”

Chúng sinh

眾生

Zhòng shēng

सत्त्व

Sattva

Life span

“Élettartam”

Thọ giả

壽者

Shòu zhě

जीव

Jīva

आत्मन्
Ātman

सत्त्व
Sattva

जीव
Jīva

पुद्गल
Pudgala

आत्मन्
Ātman

सत्त्व
Sattva

जीव
Jīva

पुद्गल
Pudgala

Mil 3.1.1:

**“(...) api ca mātāpitaro nāmaṃ karonti
‘nāgaseno’ti (...) saṅkhā samaññā paññatti
vohāro nāmamattam yadidam nāgasenoti, na
hettha **puggalo** upalabbhatī.”**

**“bár a szülők nevet adnak, mint ‘Nágaszéna’,
(...) ez csak egy konvencionális megjelölés,
mivel valójában semmilyen **személy** nem
található.”**

आत्मन्
Ātman

सत्त्व
Sattva

जीव
Jīva

पुद्गल
Pudgala

Mil 3.1.1 (Vadzsirā szutta, SN 5.10):

**“Yathā hi aṅgasambhārā,
hoti saddo ratho iti;
Evaṃ khandhesu santesu,
hoti ‘satto’ti sammutī.”**

**“Mint amikor a különböző alkotórészek együtt
vannak, és ekkor a ‘harciszekér’ szót
használjuk, éppen úgy, ha az öt khandha van
jelen, akkor ‘lény’-ről beszélünk.”**

आत्मन्
Ātman

सत्त्व
Sattva

जीव
Jīva

पुद्गल
Pudgala

Mil 3.1.4:

“(...)**abbhantare vāto jīvo** pavisati ca
nikkhamati ca, so ‘nāgaseno’ti maññāmī.”

“(...)**a ki-be menő lélegzetben lévő lelket**
gondolom én Nágaszénának.”

आत्मन्
Ātman

सत्त्व
Sattva

जीव
Jīva

पुद्गल
Pudgala

Lény

Lélek

Személy

आत्मन्
Ātman

Én

सत्त्व
Sattva

Lény

जीव
Jīva

Lélek

पुद्गल
Pudgala

Személy

आत्मन्
Ātman

Én

Ami különbözik (az aggregátumoktól)

सत्त्व
Sattva

Lény

Ami folytonosan létezik

जीव
Jīva

Lélek

Ami az élethossz végével megszűnik

पुद्गल
Pudgala

Személy

Ami a vágy miatt reinkarnálódik

आत्मन्
Ātman

Én

Ami különbözik (az aggregátumoktól)

सत्त्व
Sattva

Lény

Ami folytonosan létezik

जीव
Jīva

Lélek / Élő

Ami az élethossz végével megszűnik

पुद्गल
Pudgala

Személy

Ami a vágy miatt reinkarnálódik

आत्मन्
Ātman

Én

**Alany és tárgy kettőssége az elmében;
lekicsinylő másokkal.**

सत्त्व
Sattva

Lény

**Megveti a három alsó világot, és a mennyei
világokban kíván újjászületni.**

जीव
Jīva

Lélek / Élő

**Hosszú életben reménykedvén, jótetteket
hajt végre; nem hátrahagyva a ragaszkodást.**

पुद्गल
Pudgala

Személy

**Betartván a fogadalmakat, lekicsinylő
azokkal, akik nem tartják be azokat.**

आत्मन्
Ātman

Én

Az öt aggregátumban van “én” és “enyém”.

सत्त्व
Sattva

Lény

Az öt aggregátum összekeveredve szilárd létezéssel bíró lényeket alkot.

जीव
Jīva

Lélek / Élő

Az öt aggregátumban létezik egy karmikusan meghatározott élettartam.

पुद्गल
Pudgala

Személy

Én magam uralom az intellektusom és az erőm.

Mahā-sajnipāta-sūtra (Ratnacūḍaparipṛcchāsūtra)

आत्मन्
Ātman

Én

我 བདག
bdag

atman, I, me, self, oneself, ego, myself.

सत्त्व
Sattva

Lény

眾生 སེམས་ཅན་
sems can

sattva/ Sentient being. Lit: 'possessing a mind'

जीव
Jīva

Lélek / Élő

壽命 སྲོག་
srog

prāṇa/ Life-force. The vital energy that acts as the basis for consciousness; life as opposed to death.

पुद्गल
Pudgala

Személy

士夫 གང་ཟག་
gang zag

pudgala/ person. Any person, man or creature imputed upon any of the five aggregates. Lit: 'ups and downs'

Self

“Én”

Human being

“Emberi lény”

Living beings

“Élőlények”

Life span

“Élettartam”

Én

Ember

Élő

Szent

Emberi lépték

VS.

VS.

VS.

VS.

VS.

Mások

Más fajok

Élettelen

Profán

“Mélyidő”

Self

“Én”

Human being

“Emberi lény”

Living beings

“Élőlények”

Life span

“Élettartam”

Én

Ember

Élő

Szent

Emberi lépték

VS.

VS.

VS.

VS.

VS.

Mások

Más fajok

Élettelen

Profán

“Mélyidő”

आत्मन्
Ātman

पुद्गल
Pudgala

सत्त्व
Sattva

जीव
Jīva

Lényegi

“Karmikus”

Elkülönült

Élettel bíró

“én”

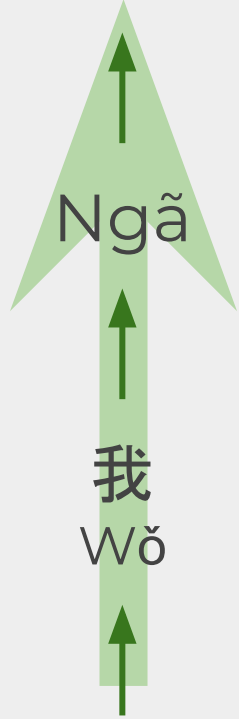
személy

(érző) létező

lény

Self

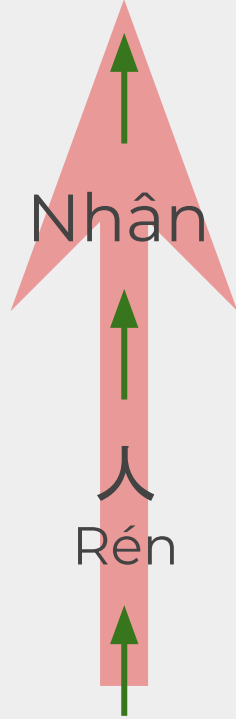
“Én”

आत्मन्
Ātman

Human being

“Emberi lény”

पुद्गल
Pudgala

Living beings

“Élőlények”

सत्त्व
Sattva

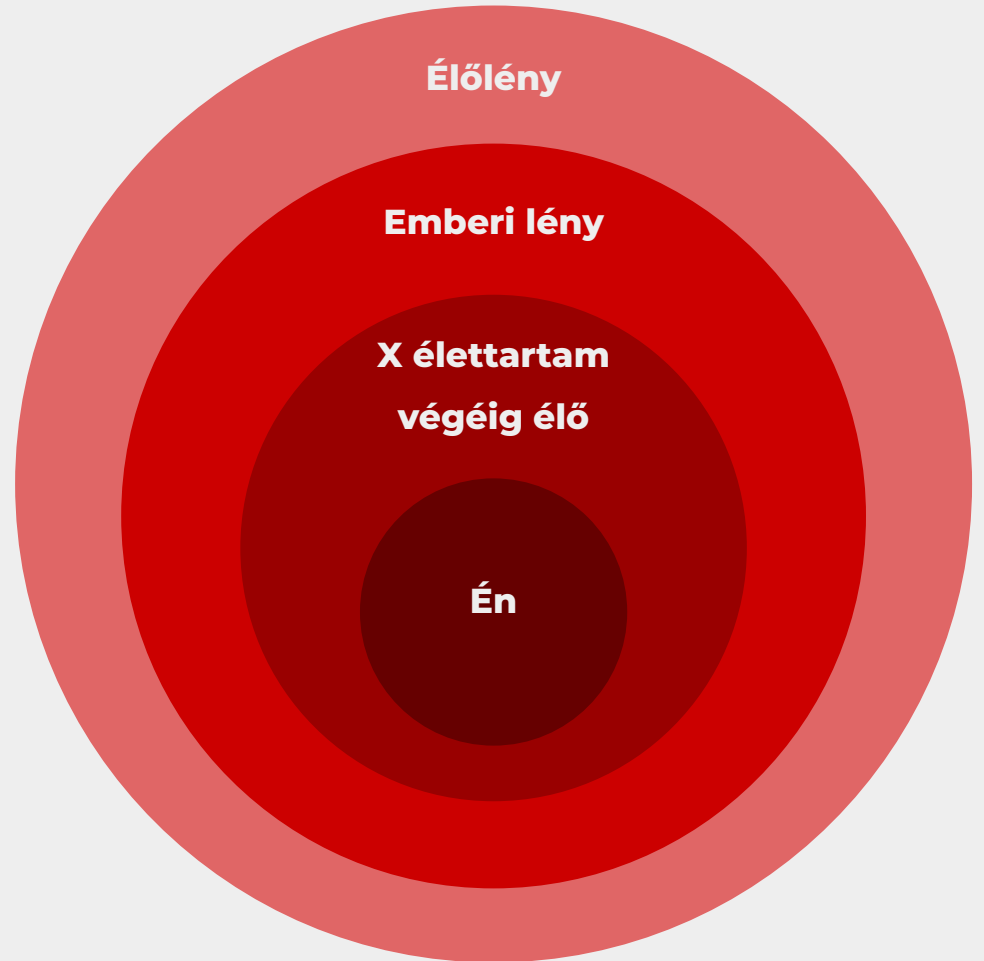
Life span

“Élettartam”

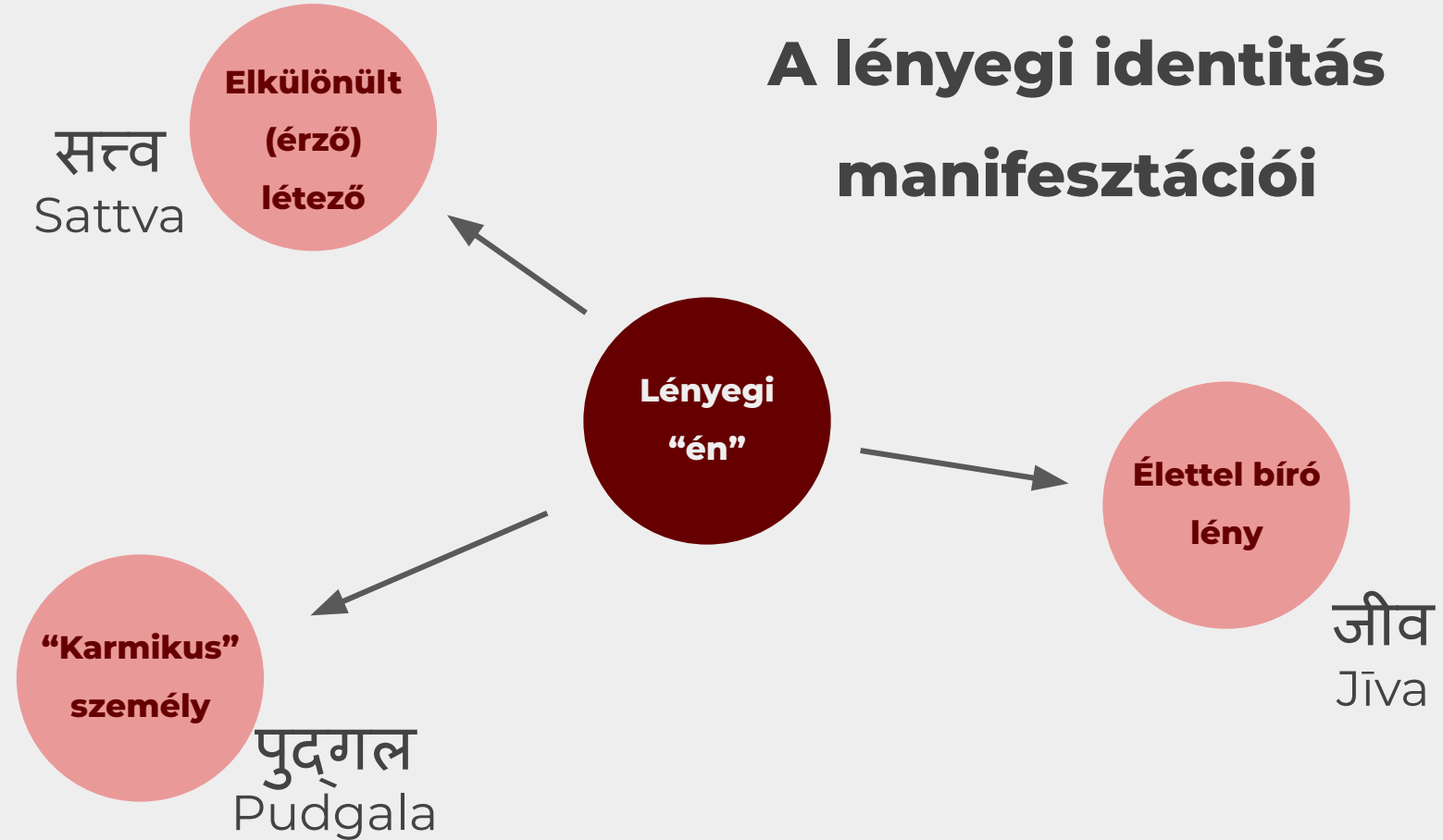

जीव
Jīva

Az identitás “körei”

A lényegi identitás manifesztációi

Hű-e Thich Nhat Hanh értelmezése az eredeti szöveghez?

Hű-e Thich Nhat Hanh értelmezése az eredeti szöveghez?

A terminológia szintjén: **nem teljesen.**

Hű-e Thich Nhat Hanh értelmezése az eredeti szöveghez?

A terminológia szintjén: **nem teljesen.**

Az “üzenet” szintjén: **igen.**

Valóban mélyökológiai szöveg-e a Gyémánt Szútra?

Valóban mélyökológiai szöveg-e a Gyémánt Szútra?

A szöveg nem a mélyökológiáról szól, viszont ettől még az értelmezés legitim: egy szakrális szöveg attól élő, hogy a mai élet problémáira alkalmazzuk. Mind a szútra, mind a mélyökológia alapgondolata a radikális interdependens létezés, az identitások határainak meghaladása.

**Az identitásokhoz való
ragaszkodás
meghaladása**

Köszönöm a figyelmet.